

'Iconische roman'
THE ECONOMIST

JOAN LINDSAY

PICKNICK
BIJ HANGING
ROCK

ROMAN

Joan Lindsay

Picknick bij Hanging
Rock

Vertaald door Rob van der Veer

Uitgeverij Mozaïek – Utrecht

LIJST VAN PERSONAGES

Mevrouw Appleyard, directrice van de Appleyard Academie
Mevrouw Greta McCraw, wiskundelerares
Mademoiselle Diane de Poitier, lerares Frans en dansen
Juffrouw Dora Lumley, Juffrouw Buck, lager geplaatste leraressen
Miranda, Irma Leopold, Marion Quade, oudere leerlingen
Edith Horton, het dommerdje van de school
Sara Waybourne, de jongste leerlinge
Rosamund, Blanche en andere leerlingen
Kokkie, Minnie en Alice, huishoudelijk personeel op de Academie
Edward Whitehead, de tuinman van de Academie
Ierse Tom, klusjesman van de Academie
De heer Ben Hussey, van Stalhouderij Hussey in Woodend
Dokter McKenzie, huisarts uit Woodend
Brigadier Bumpher, van politiebureau Woodend
Mevrouw Bumpher
Jim, een jonge diender
Monsieur Louis Montpellier, horlogemaker in Bendigo
Reg Lumley, broer van Dora Lumley
Jasper Cosgrove, voogd van Sara Waybourne
Kolonel en mevrouw Fitzhubert, zomerbewoners van Lake View
in Upper Macedon
De hoogwelgeboren heer Michael Fitzhubert, hun neef uit
Engeland
Albert Crundall, koetsier van Lake View

De heer Cutler, tuinman van Lake View

Mevrouw Cutler

Majoor Sprack en zijn dochter Angela, Engelse logés in Government Cottage in Macedon

Dokter Cooling, uit Lower Macedon

En vele anderen die niet in dit boek verschijnen.

Of *Picknick bij Hanging Rock* feit of fictie is, moeten mijn lezers zelf maar uitmaken. Omdat de noodlottige picknick plaatsvond in het jaar negentienhonderd en alle personages die in dit boek verschijnen allang dood zijn, lijkt het niet echt belangrijk.

1

Iedereen was het erover eens dat het een heel geschikte dag was om bij Hanging Rock te gaan picknicken – een zinderende zomerochtend, warm en zonder wind, waarin de cicaden tijdens het ontbijt zaten te snerpen in de Japanse mispelbomen voor de ramen van de eetzaal en de bijen murmelden boven de viooltjes langs de oprijlaan. Topzware dahlia's vlamden en verwelkten in de onberispelijke bloemperken, de gladgeschoren gazons lagen te dampen onder een steeds hoger stijgende zon. De hortensia's die nog schaduw kregen van de keukenvleugel aan de achterkant van de Academie werden inmiddels door de tuinman begoten. De inwonende leerlingen van mevrouw Appleyards Academie voor Jonge Dames inspecteerden al sinds zes uur de heldere, onbewolkte hemel en dartelden nu rond in hun mousseline zomerjurken als een zwerm opgewonden vlinders. Niet alleen was het zaterdag en het lang verwachte evenement van de jaarlijkse picknick, maar ook nog eens Valentijnsdag, een dag die van oudsher op veertien februari werd gevierd met het uitwisselen van fraai bewerkte kaarten en attenties. Allemaal waren ze waanzinnig romantisch en strikt anoniem – zogenaamd een stille ode van smoorverliefde aanbidders, hoewel Whitehead, de al wat oudere tuinman, en Tom de staljongen vrijwel de enige twee mannelijke wezens waren die tijdens het trimester weleens op een glimlach konden worden getrakteerd.

De directrice, mevrouw Appleyard, was waarschijnlijk de enige

in de Academie die geen kaarten kreeg. Het was algemeen bekend dat ze niets ophad met de heilige Valentijn en zijn malle wenskaarten, die nog tot Pasen op de schoorsteenmantels van de Academie bleven rondslingeren en die de dienstmeisjes bijna net zoveel afstofwerk bezorgden als de jaarlijkse prijsuitreiking aan de beste leerlingen. En wat een schoorsteenmantels! Twee in de lange salon, van wit marmer en gestut door een duo kariatiden met een even stevige buste als mevrouw Appleyard zelf; andere van gesneden en gedraaid hout, versierd met een duizendtal pinkelende, twinkelende spiegeltjes. Ook in het jaar negentienhonderd was de Appleyard Academie al een architectonisch anachronisme in de Australische rimboe – gezien de tijd en de omgeving hopeloos misplaatst. De plompe, twee verdiepingen tellende villa was een van de vele overdadig gedecoreerde huizen die overal in Australië als uitheemse paddenstoelen uit de grond schoten wanneer er ergens goud was gevonden. Waarom juist dit stuk land als geschikte bouwplaats was uitgekozen, vlak en spaarzaam bebost, op een paar kilometer van het dorp Macedon dat deemoedig aan de voet van een berg lag, zal niemand ooit weten. Het onbeduidende beekje dat achter in het vier hectare grote landgoed via een reeks ondiepe meertjes slingerend over het glooiende terrein stroomde stelde maar weinig voor als omlijsting van een in Italiaanse stijl gebouwde villa, evenmin als het vluchtige uitzicht, hier en daar door het scherm van ruw geschorste eucalyptussen, op de mistige Macedon, een berg die aan de andere kant van de weg oprees in het oosten. Desondanks was het pand toch opgetrokken en wel uit degelijk Castlemaingesteente, zodat het de tand des tijds kon trotseren. De oorspronkelijke eigenaar, wiens naam allang is vergeten, had het enorme en lelijke huis slechts een jaar of twee bewoond voordat het leeg kwam te staan en te koop werd aangeboden.

Het uitgestrekte terrein, dat ook groente- en bloembedden,

varkens- en kippenhokken, gazons en tennisvelden bevatte, lag er schitterend bij, dankzij Whitehead, de Engelse tuinman, die er nog steeds de scepter zwaaide. In de royale stenen stallen stonden verscheidene rijtuigen, allemaal voortreffelijk onderhouden. De afgrijselijke victoriaanse inrichting was zo goed als nieuw, met marmeren, rechtstreeks uit Italië afkomstige schouwen en dikke, zacht verende tapijten uit het Engelse Axminster. De olielampen op de cederhouten trap werden omhooggehouden door klasieke standbeelden, in de lange salon stond een vleugel en er was zelfs een vierkante, over een smal wenteltrapje bereikbare toren, waaraan op de verjaardag van koningin Victoria de Union Jack kon worden gehesen. Op mevrouw Appleyard, die net uit Engeland was aangekomen met een aanzienlijke spaarpot en een stel aanbevelingsbrieven voor de meest vooraanstaande families van Australië, maakte het huis meteen een diepe indruk. Het stond een flink eind van de weg, Bendigo Road, achter een laag stenen muurtje. De bruine kraalogen die altijd op zoek waren naar een koopje beoordeelden dit verbluffende pand als ideaal voor een exclusieve en gepast prijzige kostschool – of nog liever een ‘Academie’ – voor jongedames. Tot groot genoegen van de makelaar uit Bendigo die haar rondleidde had ze het zonder uitstel gekocht, met alles erop en eraan, inclusief de tuinman, en met korting voor contante betaling, en was erin getrokken.

Of de directrice van de Appleyard Academie (zo luidde de nieuwe naam van de plaatselijke witte olifant, onmiddellijk in gouden belettering aangebracht op een fraai bord aan het grote ijzeren hek) kon bogen op onderwijservaring, werd nooit bekendgemaakt. Dat was onnodig. Met haar hoog opgekamde grijzende haar en haar royale boezem, even straf bedwongen en in toom gehouden als haar persoonlijke ambities, en met het portret van wijlen haar echtgenoot, dat in een broche plat op haar eerbiedwaardige borst rustte, zag de deftige vreemdelinge

er precies uit zoals de ouders zich een Engelse kostschooldirectrice voorstelden.

Het is een welbekend feit dat bij iedere zakelijke onderneming, of het nu gaat om poppenkast spelen of een lening uitschrijven op de aandelenbeurs, de eerste slag wordt gewonnen door je rol overtuigend te spelen; vandaar dat de Academie vanaf de aller-eerste dag een succes was en er aan het eind van het eerste jaar een bevredigende winst werd geboekt. Dit alles was bijna zes jaar voordat deze kroniek begint.

Sint-Valentijn verdeelt zijn gunsten zonder aanzien des persoons, en niet alleen wie jong en mooi was had het vanochtend druk met kaarten openmaken. Miranda kreeg zoals gewoonlijk een lade vol innige geloften, met kantwerk omlijst, hoewel Baby Jonny's zelfgemaakte cupido en met potlood gezette kusjes die vanuit Queensland waren geadresseerd in het forse, liefderijke handschrift van haar vader, een ereplaats op de marmeren schoorsteenmantel kregen. Edith Horton, niet echt moeders mooiste, had zelfvoldaan melding gemaakt van minstens elf kaarten en zelfs de kleine juffrouw Lumley was aan de ontbijttafel komen aanzetten met een kaart waarop een korzelig ogende duif stond afgebeeld boven het opschrift IK ZAL U EEUWIG AANBIDDEN. Een uitspraak die vermoedelijk afkomstig was van de saaie, stierlijk vervelende broer die het vorige trimester zijn zus was komen opzoeken. Wie anders, redeneerden de ontluikende meisjes, zou iets van aanbidding kunnen opbrengen voor de bijziende lerares die eindeloos rondliep in bruine serge en op platte schoenen?

'Hij is dol op haar,' zei Miranda, altijd mild in haar oordeel. 'Ik heb ze elkaar gedag zien kussen bij de voordeur.'

'Maar allerliefste Miranda – Reg Lumley is zo'n ontzettend saaie piet!' lachte Irma, terwijl ze heel typerend haar blauwzwarte krullen losschudde en zich terloops afvroeg waarom de strooien schoolhoed zo onflatteus was. Deze rijke erfdochter, een stralende

schoonheid van zeventien jaar, was wars van persoonlijke ijdelheid of materiële trots. Ze vond het fijn als mensen en dingen mooi waren en spelde met evenveel plezier een tuiltje veldbloemen op haar jas als een adembenemende diamanten broche. Soms was alleen het zien van Miranda's kalme ovale gezicht en steile goudblonde haar voldoende om Irma een lichte scheut van genot te bezorgen. 'Wat een prachtige dag! Ik sta te popelen om de vrije natuur in te gaan!'

'Moet je haar horen, meisjes! Je zou bijna gaan denken dat het Appleyard ergens in een krottenwijk van Melbourne staat!'

'Bossen,' zei Miranda, 'met varens en vogels... zoals we die thuis hebben.'

'En spinnen,' zei Marion. 'Had iemand me met Valentijnsdag maar een plattegrond van Hanging Rock gestuurd, dan had ik die op de picknick kunnen meenemen.' Irma werd telkens weer verrast door de buitengewone ideeën van Marion Quade en wilde nu weten wie er tijdens een picknick op een plattegrond zou willen kijken.

'Ik,' zei Marion naar waarheid. 'Ik wil altijd graag precies weten waar ik ben.' Marion, die volgens de verhalen al in de wieg staartdelingen lag te doen, had het grootste deel van haar zeventienjarige bestaan gewijd aan een niet-aflatende jacht op kennis. Het was dan ook geen wonder dat ze op een windhond was gaan lijken, met haar smalle, intelligente gezicht, haar gevoelige neus, die altijd de geur leek op te vangen van iets lang verwacht en lang gezocht, en haar dunne snelle benen.

De meisjes begonnen hun valentijnskaarten te bespreken. 'Iemand heeft het gepresteerd om juffrouw McGraw een kaart op ruitjespapier te sturen, helemaal vol met sommen,' zei Rosamund. In feite was deze kaart het geïnspireerde gebaar geweest van Ierse Tom, daartoe aangezet door Minnie, het binnenmeisje, als geintje. Greta McCraw, de vijfenveertigjarige lerares die de

oudere meisjes hogere wiskunde bijbracht, had de kaart droogjes en waarderend in ontvangst genomen, omdat getallen in haar ogen een stuk acceptabeler waren dan rozen en vergeet-mijnietjes. Alleen al bij het zien van een vel papier dat bezaaid was met cijfers ging er een heimelijk gevoel van vreugde door haar heen; een gevoel van macht, omdat ze wist dat die getallen met een paar pennenstreken geordend, gedeeld, vermenigvuldigd en herschikt konden worden zodat er een fantastische nieuwe uitkomst ontstond. Toms valentijnskaart was een succes, al heeft hij dat nooit geweten. Zijn keus voor Minnie was een bloedend hart dat op een rozenbed lag en duidelijk in de laatste fase van een dodelijke ziekte verkeerde. Minnie was in de wolken, net zoals Mademoiselle met een oude Franse reproductie van een enkele roos. En zo herinnerde Sint-Valentijn de bewoners van de Appleyard Academie aan de kleur en de bonte verscheidenheid van de liefde.

Mademoiselle de Poitiers, die dansles en Franse conversatieles gaf en de garderobe van de inwonende leerlingen bijhield, liep druk te redderen en was een en al voorpret. Net als haar pupil-len droeg ze een eenvoudige mousseline jurk, waarin ze toch een elegante indruk wist te maken door de toevoeging van een breed taillelint en een hoed die haar gezicht uit de zon hield. Ze telde maar een paar lentes meer dan sommige oudere leerlingen, en verheugde zich net als zij op een lange zomerdag waarin ze kon ontkomen aan de verstikkende Academiesleur, en ze rende heen en weer tussen de meisjes die zich voor een laatste appèl verzamelden op de veranda aan de voorkant van het huis.

‘*Depêchez-vous, mes enfants, depêchez-vous. Tais-toi, Irma,*’ kwinkeleerde het soubrettestemmetje van Mademoiselle, bij wie *la petite* Irma niets verkeerd kon doen. De sensuele kleine borstjes van het meisje, de kuiltjes in haar wangen, volle rode lippen, ondeugend zwarte ogen en glanzende zwarte krulletjes vormden

een voortdurende bron van esthetisch genot. Als Française die was opgegroeid in de wereld van de grote Europese musea keek ze weleens op van haar lessenaar in het sjofele klaslokaal en zag dan Irma tegen een achtergrond van kersen en ananassen, cherubijnen en gouden schenkkannen, omringd door elegante jongemannen in fluweel en satijn... ‘Tais-toi, Irma... juffrouw McCraw *vient d’arriver*.’ Er kwam een magere vrouwelijke gestalte in een paarsbruine redingote uit het buitengemak, een wc die was te bereiken over een afgeschermd paadje met aan weerszijden een strook begonia’s. De lerares liep in haar gebruikelijke gelijkmatige tempo, als een vorstin die zich nergens aan stoorde, en met bijna vorstelijke waardigheid. Er was niemand die haar ooit gehaast had gezien, of zonder haar stalen bril.

Louter uit plichtsbefef had Greta McCraw het op zich genomen om vandaag picknickdienst te doen, bijgestaan door Mademoiselle. Ze was een briljante wiskundige – veel te briljant voor haar slechtbetaalde baan op de Academie – en zou er wel vijf pond voor over hebben gehad om deze kostbare vrije dag, hoe fraai dan ook, in haar kamer te kunnen blijven, opgesloten met die fascinerende nieuwe verhandeling over differentiaalrekening. Ze was een lange vrouw met een droge, gele huid en weerbarstig, grijzend haar dat als een rommelig vogelnestje op haar hoofd lag en ze trok zich nog steeds geen zier aan van de grillen van haar Australische omgeving, ofschoon ze er al dertig jaar woonde. Weersomstandigheden waren van geen belang, evenmin als mode, evenmin als de eindeloze kilometers eucalyptusbomen en geelverdord gras waarvan ze zich nauwelijks meer bewust was dan ze zich als meisje bewust was geweest van de mist en de bergen van haar Schotse geboorteland. De leerlingen van de Academie waren gewend geraakt aan haar excentrieke garderobe en lachten er niet meer om, en haar keuze voor de picknick van vandaag leverde geen commentaar op – de vaste kerkbaret en

zwarte veterlaarsjes, samen met de paarsbruine mantel, waarin haar knokige lijf de proporties van een van haar eigen euclidische driehoeken aannam, plus een stel tamelijk sjofele, paarsbruine glacéhandschoenen.

Anderzijds werd Mademoiselle, als door iedereen bewonderd stijlicoon, nauwgezet bestudeerd, tot aan haar turkooizen ring en witte zijden handschoenen toe, maar ze doorstond de keuring met vlag en wimpel. ‘Hoewel het me verbaast,’ zei Blanche, ‘dat ze Edith de deur laat uitgaan met die frivole blauwe linten. Waar staat Edith nou weer naar te kijken?’ Een paar meter verderop stond een flets ogende veertienjarige met het silhouet van een opgestopt kussen naar het raam van een kamer op de eerste verdieping te kijken. Glimlachend schudde Miranda haar steile, strokleurige haar naar achteren en zwaaide naar een bleek, spits gezichtje dat mismoedig het geanimeerde tafereel bekeek.

‘Het is niet eerlijk,’ zei Irma, die ook met een glimlach naar haar zwaaide, ‘per slot van rekening is het kind pas dertien. Ik had nooit gedacht dat mevrouw A. zo gemeen zou zijn.’

Miranda zuchtte: ‘Die arme kleine Sara... Ze wilde zo graag bij de picknick zijn.’

Dat het Sara Waybourne gisteren niet was gelukt ‘Het wrak van de Hesperus’ op te zeggen had haar veroordeeld tot eenzame opsluiting op de eerste verdieping. Later zou ze de heerlijke zomermiddag in het lege klaslokaal doorbrengen om het gehate meesterwerk in haar geheugen te prenten. Ondanks haar korte bestaan was de Academie fameus voor het afdwingen van tucht, een correcte lichaamshouding en kennis van de Engelse literatuur.

Nu kwam er over de betegelde, door zuilen omringde veranda een immense, kordate figuur aandrijven, omwolkte door grijze taft, als een opgetuigd galjoen. Op de zacht deinende boezem lag een cameeportret van een heerschap met bakkebaarden, omlijst door

granaat en goud, en harmonieus meebewegend met de krachtige longen die gevangen werden gehouden in een fort van stalen baleinen en stijf grijs calicot.

‘Goedemorgen, meisjes,’ dreunde de minzame, geaffecteerde stem, speciaal geïmporteerd uit Kensington.

‘Goedemorgen, mevrouw Appleyard,’ klonk het als in koor van de halve cirkel die zich voor de voordeur had opgesteld en nu een knicksje maakte.

‘Zijn we allemaal aanwezig, Mademoiselle? Mooi. Nou, jongedames, we boffen in elk geval met het weer voor onze picknick bij Hanging Rock. Omdat het waarschijnlijk een warme dag wordt, heb ik Mademoiselle laten weten dat jullie je handschoenen mogen uittrekken als de koets Woodend eenmaal gepasseerd is. Jullie zullen de lunch gebruiken op het picknickterrein in de buurt van de Rots. Laat me jullie er nog een keer op wijzen dat de Rots zelf uiterst gevaarlijk is en dat het jullie daarom verboden is om je over te geven aan stoerdoenerij door op onderzoek uit te gaan, zelfs op de lagere hellingen. De Rots is echter een geologisch wonder, waarover jullie maandagochtend een kort opstel moeten schrijven. Ik wil jullie er ook weer op wijzen dat de omgeving berucht is om de verschillende soorten giftige slangen en mieren die je er hebt. Dat is alles, geloof ik. Maak er een aangename dag van en probeer je te gedragen op een manier die de Academie tot eer strekt. Ik verwacht jullie om acht uur terug, juffrouw McCraw en Mademoiselle, voor een lichte avondmaaltijd.’

De huifkar van Husseys stalhouderij in Lower Macedon, getrokken door vijf prachtige vospaarden, stond al klaar bij het toegangshek van de Academie, met meneer Hussey op de bok. Al vanaf de grootse openingsdag, toen de ouders met de trein uit Melbourne waren gekomen om champagne te drinken op het gazon, reed meneer Hussey in eigen persoon ‘de Academie’ bij alle belangrijke gelegenheden. Met zijn gemoedelijke pientere

blauwe ogen, en wangen die dezelfde permanente blos vertoonden als de rozentuinen van de Macedon was hij bij iedereen in de streek immens geliefd; zelfs mevrouw Appleyard noemde hem haar 'beste kerel' en vond het plezierig om hem minzaam uit te nodigen voor een glaasje sherry in haar werkkamer.

'Rustig maar, Sailor... Hola, Duchess... Belmonte, straks krijg je er nog van langs...' De vijf degelijk afgerichte paarden stonden zo stil als standbeelden, maar het hoorde er allemaal bij: net als alle andere goede koetsiers liet meneer Hussey op het juiste moment zien dat het hem niet aan stijl ontbrak. 'Pas op met uw handschoenen op dat wiel, juffrouw McCraw, het is smerig...' Hij had het allang opgegeven vrouwelijke passagiers die in een van zijn rijtuigen wilden stappen deze fundamentele waarheid bij te brengen. Na verloop van tijd had iedereen zo'n zitplaats gekregen dat alle speciale vriendinnen en vijandinnen en beide leraressen er tevreden mee waren. De drie oudere meisjes, Miranda, Irma en Marion Quade, een onafscheidelijk drietal, kregen het felbegeerde plekje op de bok toebedeeld, naast de voerman, een regeling waar meneer Hussey erg mee in zijn schik was. Aardige, pittige meisjes, alle drie...

'Dank u wel, meneer Hussey – nu kunt u wel vertrekken,' beval juffrouw McCraw van ergens achterin: zich ineens bewust van niet-wiskundige verantwoordelijkheden nam ze de touwtjes in handen.

En daar gingen ze er vandoor. Toen ze over de vlakke weg tussen Melbourne en Bendigo reden, meeschommelend met de fijne rode stofdeeltjes, was de Academie al uit het zicht, afgezien van de toren tussen de bomen. 'Vooruit jij, Sailor, luie donder... Prince, Belmonte, terug in het gareel, jullie...' De eerste paar kilometer was de omgeving vertrouwd door de wandeling die de Academieleerlingen dagelijks maakten, in een lange sliert. Zonder naar buiten te hoeven kijken wisten de passagiers maar al

te goed dat er aan beide kanten van de weg een iel eucalyptusbos lag, met af en toe een doorkijkje over een lichter, ontgonnen stuk land. Het witgekalkte huisje van de Comptons, waarvan de wijdvertakte kweepeerbomen de Academie voorzagen van gelei en jam, het kluitje wilgen waar de dienstdoende docente steevast rechtsomkeert liet maken. Het was hetzelfde als in Longmans *Highbroads of History*, waar de leerlingen telkens achteromkeken bij de dood van koning George IV en de belangrijkste punten samenvatten voordat ze het volgende trimester weer met Edward III begonnen... Nu werden de wilgen in hun weelderige zomergroen opgewekt voorbijgereden en kreeg het gevoel van avontuur de overhand terwijl er hoofden tussen de dichtgeknoopte zeilflappen door begonnen te gluren. De weg maakte een flauwe bocht, er schemerde een frisser groen tussen het vale gebladerte, maar nu en dan ook een bosje blauwzwarte dennen, een glimp van de Macedon, zoals gewoonlijk bepluimd met donzige witte wolken boven de zuidelijke hellingen, daar waar de romantische zomerhuizen op verre, volwassen geneugten zinspeelden.

Op de Appleyard Academie gold ZWIJGEN IS GOUD, een regel die in de gangen op de muur was aangebracht en dikwijls werd opgelegd. De snelle gestage beweging van de koets en zelfs de warme stoffige lucht die hun in het gezicht werd geblazen hadden iets zalig bevrijdends, zodat de passagiers begonnen te kwebbelen en te kwetteren als gasparkieten.

Op de bok zaten de oudere meisjes zorgeloos en van de hak op de tak naast meneer Hussey te praten over dromen, borduren, wratten, vuurwerk en de aanstaande paasvakantie. Meneer Hussey, die een groot deel van zijn werkdag allerlei gesprekken moest aanhoren, hield zonder iets te zeggen zijn ogen op de weg gericht.

‘Meneer Hussey,’ vroeg Miranda, ‘wist u dat het vandaag de dag van Sint-Valentijn is?’

‘Nou, juffrouw Miranda, dat zou ik niet durven beweren. Ik heb weinig sjoege van heiligen. Waar houdt deze zich zoal mee bezig?’

‘Volgens Mam’selle is hij de beschermheilige van verliefde mensen,’ legde Irma uit. ‘Het is een lieverd – hij stuurt iedereen beeldschone kaarten met klatergoud en echte kant – wilt u soms een ulevel?’

‘Niet wanneer ik de leidsels vasthoud, maar evengoed bedankt.’ Eindelijk kon ook meneer Hussey meepraten. Hij was vorige week zaterdag naar de races geweest en had een paard zien winnen dat eigendom was van Irma’s vader.

‘Hoe heette dat paard en wat was de afstand?’ wilde Marion Quade weten. Ze was niet bijzonder geïnteresseerd in paarden, maar hield ervan om brokjes nuttige informatie op te slaan, net als wijlen haar vader, die een eminente jurist was geweest.

Edith Horton, die het vervelend vond om ergens buitengehouden te worden en graag met haar linten wilde pronken, boog zich nu over Miranda’s schouder om meneer Hussey te vragen waarom zijn grote bruine paard Duchess heette. Meneer Hussey, die zo zijn favorieten onder de passagiers had, bleek weinig mededeelzaam. ‘Tja, juffrouw, waarom heet u eigenlijk Edith?’

‘Omdat Edith de naam van mijn grootmoeder is,’ zei ze nuffig. ‘Alleen hebben paarden geen grootmoeder zoals wij.’

‘Nou en of ze die hebben!’ Meneer Hussey draaide dat malle kind zijn vierkante schouders toe.

Het werd gestaag warmer. De ochtendzou scheen fel op de glanzende zwarte kap van de wagen, nu overdekt met fijn rood stof dat door de losjes dichtgeknoopte gordijnen neerzeeg op ogen en haren.

‘En dit doen we voor ons plezier,’ mompelde Greta McCraw vanuit de schaduwen, ‘waardoor we binnenkort aan de genade van giftige slangen en mieren zijn overgeleverd... Wat kunnen mensen toch dwaze schepsels zijn!’ En met al dat schoolmeisjes-

gebabbel in haar oren had het ook geen zin om het boek in haar schouder tas open te slaan.

Een eind buiten het dorp Woodend maakt de weg naar Hanging Rock een scherpe bocht naar rechts. Hier hield meneer Hussey halt bij het voornaamste hotel om zijn paarden te laten uitrusten en water te laten drinken voordat hij aan het laatste traject van de rit begon. De hitte in het voertuig begon al benauwend te worden en de verplichte handschoenen werden massaal uitgetrokken. ‘Mogen we onze hoed ook afzetten, Mam’selle?’ vroeg Irma, wier ravenzwarte haren als een warme branding uiteenvloeiden onder de brede rand van haar schoolmatelot. Mademoiselle glimlachte en keek naar juffrouw McCraw, die tegenover haar zat, wakker en kaarsrecht, maar met dichte ogen en twee in paarsbruin glacéleer gestoken handen samengevouwen op haar schoot.

‘Geen denken aan. We zijn dan wel op een uitstapje, maar we hoeven er niet uit te zien als een wagenvol zigeuners,’ zei ze, om daarna de wereld van zuivere, overzichtelijke rationaliteit weer te betreden.

Het ritmische getrappel van de paardenhoeven, in combinatie met de benauwde lucht in de huifkar, had een slaapverwekkend effect. Omdat het nog maar elf uur was en er nog volop tijd was om vóór de lunch bij het picknickterrein aan te komen, pleegden de leraressen overleg en werd meneer Hussey verzocht het huifkartrapje uit te klappen op een geschikt plekje in de berm. In de schaduw van een oude witte eucalyptus werd de met zink gevoerde mand, waarin de melk en limonade heerlijk koel bleven, tevoorschijn gehaald en uitgepakt, werden er zonder verder commentaar hoeden afgezet en ging er een doos met koekjes rond.

‘Lang geleden dat ik dit spul heb gedronken,’ zei meneer Hussey, terwijl hij een slokje limonade nam. ‘Maar als me een grote dag als deze te wachten staat drink ik geen sterkedrank.’

Miranda was gaan staan, met een kroes limonade hoog boven haar hoofd geheven. ‘Op Sint-Valentijn!’

‘Sint-Valentijn!’

Iedereen, met inbegrip van meneer Hussey, hief zijn kroes en liet de lieflijke naam over de stoffige weg weergalmen. Zelfs Greta McCraw, die het geen zier zou kunnen schelen of ze nu op Tom, op een heksenketel of op de sjah van Perzië dronk en die uitsluitend naar de harmonie der sferen in haar eigen hoofd luisterde, zette verstrooid een lege kroes aan haar bleke lippen.

‘En nu,’ zei meneer Hussey, ‘als die heilige van u er geen bezwaar tegen heeft, juffrouw Miranda, moesten we maar weer eens verder.’

‘Mensen,’ deelde juffrouw McCraw vertrouwelijk mee aan een ekster die bij haar voeten een paar kruimeltjes zandkoek oppikte, ‘worden geobsedeerd door het idee van volslagen zinloze beweging. Alleen idioten lijken weleens stil te willen zitten!’ En met tegenzin klauterde ze terug naar haar zitplaats.

De mand werd weer ingepakt, de passagiers werden geteld zodat er niet eentje zou achterblijven, het trapje van de huifkar werd opgeklapt onder de vloerplanken en opnieuw reden ze over de weg door de verbrokkelde zilverkleurige schaduw van rechte jonge boompjes, waarin de paarden zich een weg baanden door golfjes goudkleurig licht die stuksloegen op zwoegende schouders en donkere zwetende achterstevens. Het vijf stel hoeven maakte vrijwel geen geluid op de zachte, ongeplaveide landweg. Er kwam geen enkele andere reiziger voorbij, er klonk geen vogelgezang dat de zombespikkelde stilte verbrak, en de grijze puntige bladeren van de boompjes hingen levenloos in de hitte van het middaguur. De lachende en kwebbelende meisjes in de warme schaduw van het voertuig deden er ongemerkt het zwijgen toe, totdat ze weer in het volle zonlicht reden.

‘Het moet bijna twaalf uur zijn,’ zei meneer Hussey tegen zijn

passagiers, terwijl hij niet op zijn horloge maar naar de zon keek. ‘Dat hebben we niet slecht gedaan, dames... Ik heb jullie bazin bij hoog en laag bezworen dat ik jullie rond acht uur weer bij de school zou afzetten.’ Bij het woord ‘school’ kroop er iets kils in de warmte van de huifkar, en er was niemand die antwoord gaf.

Greta McCraw moest voor de verandering hebben meege-
luisterd, iets wat ze in de zitkamer van de docenten maar zelden deed. ‘Er is geen reden waarom we te laat thuis zouden komen, zelfs als we een uurtje langer bij de Rots blijven. Meneer Hussey weet net zo goed als ik dat twee zijden van een driehoek samen langer zijn dan de derde. Vanochtend hebben we over twee zijden van een driehoek gereden... heb ik het juist, meneer Hussey?’ Verbouwereerd gaf de voerman haar met een knikje gelijk. Juffrouw McCraw was inderdaad een rare snijboon. ‘Uitstekend – u hoeft dus alleen maar vanmiddag een andere route te nemen en over de derde zijde terug te rijden. En omdat we in ons geval deze weg bij Woodend in een rechte hoek hebben genomen, zal de terugweg over de hypotenusa gaan.’

Dat was echt meer dan meneer Husseys nuchtere verstand kon verwerken. ‘Van een hypotenusa weet ik niets af, maar als u aan de Camel’s Hump denkt’ – met zijn zweep wees hij naar de welvingen van de Macedon, waarop de Hump zich tegen de hemel aftekende – ‘is het een verdraaid eind langer dan de weg waarover we zijn gekomen, wiskunde of geen wiskunde. Het zal u interesseren dat er niet eens een gebaande weg is, alleen een ruig soort pad over de rug van de Macedon.’

‘Ik heb het niet over de Camel’s Hump, meneer Hussey. Maar evengoed bedankt voor uw uitleg. Ik weet maar weinig van paarden en wegen en ben gauw geneigd theoretisch te worden. Marion, kun je me daar op de bok verstaan? Jij begrijpt hopelijk wat ik bedoel?’ Marion Quade, de enige uit de klas die geen moeite met Pythagoras had, was een favoriete leerling, op ongeveer

dezelfde manier als een wilde die een paar woorden van een schipbreukeling verstaat een favoriete wilde is.

Terwijl ze met elkaar zaten te praten, was de zichthoek geleidelijk veranderd, zodat Hanging Rock ineens als een spectaculair geheel in beeld kwam. Recht voor hen rees de grijze vulkanische massa uit de lege, gele vlakte omhoog, gelaagd en getorend als een fort. De drie meisjes op de bok zagen de verticale lijnen van de rotswanden, hier en daar ingekerfd met diepbloauwe schaduwen, plekjes grijsgroene kornoelje, hellingen met keien die zelfs op deze afstand immens en geducht oogden. Op de top, schijnbaar verstoken van levende vegetatie, doorbrak een kartellijn van rotsen het serene hemelblauw. Achteloos sloeg de voerman met zijn lange, van een handgreep voorziene zweep naar het verbazende gevaarte. 'Daar heb je de Rots, dames... nog maar een dikke twee kilometer te gaan!'

Meneer Hussey was een en al opbeurende feiten en getallen. 'Meer dan honderdvijftig meter hoog... vulkanisch... verscheidene monolieten... duizenden jaren oud. Neem me niet kwalijk, juffrouw McCraw, miljoenen jaren, moet ik zeggen.'

'De berg komt naar Mohammed. Hanging Rock komt naar meneer Hussey.' De hoogst eigenaardige lerares lachte hem toe, een geheime scheve glimlach die voor Hussey nog onbegrijpelijk was dan de woorden. Mademoiselle, die zijn blik opving, kon zich er nog maar net van weerhouden de verbijsterde stakker een knipoog te geven. Nee maar, die arme Greta werd met de dag excentriker!

De huifkar maakte een scherpe bocht naar rechts, de vaart nam toe en de stem van het gezonde verstand dreunde vanaf de bok: 'Me dunkt dat de dametjes aan hun lunch toe zijn. Ik heb wel trek in die kippenpastaai waar ik al zo veel over heb gehoord.' De meisjes zaten allemaal weer te kwebbelen en Edith was niet de enige die met haar gedachten bij de kippenpastaai was. Tussen

de flappen staken hoofden reikhalzend naar buiten voor een volgende blik op de Rots, die bij elke bocht in de weg verdween en verscheen. Af en toe was hij voldoende dichtbij om de drie voorop zittende meisjes zicht te geven op de twee enorme, losstaande rotsgevaarten bij de top, soms verborgen door de voorgrond van struikgewas en hoge, dikke bomen.

Het zogeheten picknickterrein aan de voet van Hanging Rock was bereikbaar door een scheef houten hek, dat nu gesloten was. Miranda, die thuis op de landerijen van haar familie veel ervaring had opgedaan met het openmaken van hekken, was ongevraagd van de bok geklauterd en manipuleerde nu vaardig de kromgetrokken houten klink onder het bewonderende oog van meneer Hussey, die zag hoe trefzeker de slanke handen omgingen met het splede gewicht van het hek, dat ze keurig op een van haar heupen liet steunen. Zodra het hek op de roestige scharnieren wijd genoeg openstond om de kar een veilige doortocht te bieden, vloog er een vlucht papegaaien op uit een overhangende boom; klapwiekend stevenden ze over de zonnige grasvlakten af op de Macedon, die in het zuiden verrees als een blauw-en-groen geheel.

‘Vooruit, Sailor... Duchess, de andere kant op. Belmonte, wat maak je me nou...? Verdraaid, juffrouw Miranda, je zou denken dat ze nog nooit zo’n stomme papegaai hebben gezien.’ En in opperbeste vakantiestemming manoeuvreerde meneer Hussey de vijf vossen vanuit het bekende betrouwbare heden naar de onbekende toekomst, even opgewekt en onbevangen als hij dagelijks de smalle toegang naar Stalhouderij Macedon en zijn eigen achtererf passeerde.

Vijftig jaar na verschijning spreekt de Australische klassieker *Picknick bij Hanging Rock* nog steeds tot de verbeelding

Het is een warme, wolkenloze zomerdag in het jaar 1900. Een uitstekende dag voor een picknick bij Hanging Rock, daar is iedereen bij de Appleyard Academie voor Jonge Dames het over eens.

Na de lunch klimmen drie meisjes samen met hun lerares in de gloed van de middagzon steeds verder omhoog, tot ze in de schaduwen van Hanging Rock uit het zicht verdwijnen. Ze keren niet meer terug.

Een hallucinatoire zoektocht volgt, niets en niemand is wat het lijkt en de sfeer op Appleyard College wordt steeds grimmiger. Zal de waarheid ooit boven tafel komen?

‘Een onsterfelijk verhaal’ – *The Guardian*

JOAN BECKETT LINDSAY (1896-1984) was een bekende Australische auteur, toneelschrijfster en beeldend kunstenaar. *Picknick bij Hanging Rock* is haar bekendste werk, dat nu voor het eerst in het Nederlands vertaald is door Rob van der Veer, die ook het nawoord schreef voor deze editie.

NUR 302

www.uitgeverijmozaiek.nl

9 789023 961246

